

VASTAUKSET EUROOPAN PARLAMENTIN KYSYMYKSIIN**KOMISSION JÄSENEHDOKKAALLE****Věra JOUROVÁ****Varapuheenjohtajaehdokas, arvot ja avoimuus****1. Yleinen pätevyys, sitoutuminen Euroopan asiaan ja henkilökohtainen riippumattomuus**

Mitä pätevyytenne ja työkokemuksenne osa-alueita pidätte erityisen merkittävinä tulevaa komission jäsenen tehtävää ja Euroopan unionin yleisen edun edistämistä ajatellen varsinkin vastuualueellanne? Mikä Teitä motivoi? Miten aiotte osallistua komission strategisen ohjelman laatimiseen? Miten aiotte valtavirtaistaa sukupuolten tasa-arvon ja sisällyttää sukupuolinäkökulman kaikkiin toiminta-aloihin vastuualueellanne? Mitä takeita voitte antaa Euroopan parlamentille riippumattomuudestanne ja miten varmistatte, ettei mikään aiempi, nykyinen tai tuleva toimintanne aseta kyseenalaiseksi tehtävienne hoitoa komissiossa?

Olen oikeus-, kuluttaja- ja tasa-arvoasioista vastaavana komission jäsenenä väsymättä pyrkinyt vahvistamaan Euroopan oikeusaluetta ja perusoikeuksia. Pysin muun muassa varmistamaan, että Euroopan syyttäjänvirasto perustetaan ja että yleinen tietosuoja-asetus ja työ- ja yksityiselämän tasapainottamista koskeva direktiivi hyväksytään. Olen johtanut komission työtä rasismin, muukalaisvihan ja juutalaisvastaisuuden torjumiseksi, homo- ja biseksuaalisten sekä trans- ja intersukupuolisten henkilöiden (HLBTI) oikeuksien suojelemiseksi sekä romanien osallistamiseksi. Lisäksi olen työskennellyt EU:n kansalaisten oikeuksien suojelemiseksi muun muassa toteuttamalla toimia, joilla varmistetaan vapaat ja oikeudenmukaiset EU-vaalit.

Olen sekä nykyisessä tehtävässäni komission jäsenenä että edellisessä tehtävässäni Tšekin aluekehitysministerinä osoittanut syvää velvollisuudentuntoa toteuttamalla konkreettisia toimia kansalaisten elämänlaadun parantamiseksi. Olen toiminut Euroopan yhdentymisen puolestapuhujana useiden vuosien ajan ja puolsin voimakkaasti Tšekin liittymistä Euroopan unioniin vuonna 2004. Uskon vakaasti, että 15 vuotta kestänyt jäsenyys on merkittäväällä tavalla hyödyttänyt niin Tšekkiä kuin koko Euroopan unionia.

On suuri kunnia olla ehdolla arvoista ja avoimuudesta vastaavaksi varapuheenjohtajaksi, ja aion hyödyntää tehtävässäni kokemustani oikeus-, kuluttaja- ja tasa-arvoasioista vastaavana komission jäsenenä. Valitun puheenjohtajan Ursula von der Leyenin poliittisten suuntaviivojen mukaisesti tavoitteenani on lisätä Euroopan unionin demokraattisuutta ja avoimuutta ja parantaa sen kykyä selviytyä sen demokraattisiin yhteiskuntiin sekä yksilöiden perusoikeuksiin kohdistuvista uusista uhkista. Aion ennen kaikkea puolustaa päättäväisesti Euroopan unionin perusarvoja, mukaan lukien oikeusvaltioperiaatetta.

Arvoja ja avoimuutta koskevalla vastuualueellani pyritään ottamaan oppia viimeaikaisista haasteista: tavoitteena on vahvistaa Euroopan unionia ja tuoda sitä lähemmäksi kansalaisia

sekä puolustaa eurooppalaisia arvoja. Vuoden 2019 EU-vaalien suuri äänestäjämäärä osoittaa, että kansalaiset ovat aiempaa kiinnostuneempia ja innostuneempia unionista. Emme saa tuottaa heille pettymystä.

Olen oikeus-, kuluttaja- ja tasa-arvoasioista vastaavana komissaarina asettanut asialistan kärkipäähän naisten oikeudet ja sukupuolten tasa-arvon, mukaan lukien taloudelliset vaikutusmahdollisuudet, samapalkkaisuus, naisten rooli poliittisessa päätöksenteossa, sukupuoleen perustuvan väkivallan torjunta ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen kansainvälisesti. Aion tukea näitä pyrkimyksiä myös arvoista ja avoimuudesta vastaavana varapuheenjohtajana, sillä naisten ja miesten tasa-arvo on yksi unionin perusarvoista, joka on vahvistettu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimus) 2 artiklassa ja perusoikeuskirjan 23 artiklassa. Sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen tarkoittaa erityisen huomion kiinnittämistä siihen, millainen vaikutus aloitteilla on naisten asemaan taloudessa ja koko yhteiskunnassa. Olen sitoutunut noudattamaan tätä lähestymistapaa komission jäsenten kollegiossa, ja aion tehdä tiivistä yhteistyötä tasa-arvosta vastaavan komission jäsenen kanssa.

Pidän äärimmäisen tärkeänä rakentaa luottamusta unionin demokraattisiin toimielimiin. Yleinen luottamus Euroopan komission toimintaan voidaan varmistaa vain, jos komissio on täysin riippumaton ja immuuni ulkopuolelta tulevalle painostukselle. Suhtaudun Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 245 artiklan mukaiseen juhlalliseen vakuutukseen äärimmäisen vakavasti. Olen oikeus-, kuluttaja- ja tasa-arvoasioista vastaavana komission jäsenenä osoittanut täyden riippumattomuuteni ja toiminut Euroopan edun hyväksi. Vakuutan Euroopan parlamentille, että olen huolellisesti varmistanut välttäneeni kaikkia eturistiriidan aiheuttavia kytköksiä taloudelliseen toimintaan ja täyttänyt velvollisuudentuntoisesti sidonnaisuuksia koskevan ilmoituksen, jota päivitän tilanteen mahdollisesti muuttuessa. Sitoudun noudattamaan kaikilta osin komission jäsenten toimintasääntöjä ja perussopimuksen velvoitteita, jotka koskevat riippumattomuutta, avoimuutta, puolueettomuutta ja käytettävissä oloa, siten kuin ne on määritelty SEU-sopimuksen 17 artiklan 3 kohdassa ja SEUT-sopimuksen 245 artiklassa, sekä SEUT-sopimuksen 339 artiklassa tarkoitettua salassapitovelvollisuutta. En pyydä enkä ota vastaan ohjeita miltään hallitukselta tai muulta elimeltä ja pidättäydyn kaikista toimista, jotka ovat ristiriidassa tehtävieni hoitamisen kanssa, kuten kaikenlaisen muun ammattitoiminnan harjoittamisesta.

2. Vastuualueen hoitaminen ja yhteistyö Euroopan parlamentin kanssa

Miten arvioisitte asemaanne komission kollegion jäsenenä? Miten katsoisitte olevanne vastuussa ja selontekovelvollinen Euroopan parlamentille omasta ja osastojenne toiminnasta? Millä tavoin olette valmis sitoutumaan avoimuuden lisäämiseen, yhteistyön tehostamiseen ja lainsäädäntöaloitteita koskevien parlamentin kantojen ja pyyntöjen tehokkaaseen seurantaan? Oletteko valmis antamaan suunnitteilla olevia aloitteita ja käynnissä olevia menettelyitä koskevia tietoja ja asiakirjoja parlamentille tasaveroisesti neuvoston kanssa?

Otan täyden poliittisen vastuun toimialani toiminnasta saamani toimeksiantokirjeen mukaisesti. Uskon vahvasti kollegiaaliseen päätöksentekoon ja aion tehdä tiivistä yhteistyötä kollegoideni kanssa lunastaakseni ne sitoumukset, jotka valittu puheenjohtaja von der Leyen antoi Euroopan parlamentille esitetyissä poliittisissa suuntaviivoissa. Aion erityisesti tehdä tiivistä yhteistyötä varapuheenjohtajiksi ehdolla olevien Maroš Šefčovičin ja Dubravka Šuican

kanssa uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle käsittelevässä komission jäsenten ryhmässä, jonka puheenjohtajaksi minut on nimetty. Lisäksi teen erityisen tiivistä yhteistyötä komission jäseneksi ehdolla olevan Didier Reyndersin kanssa oikeusvaltioperiaatteen liittyvän ratkaisevan tärkeän työn parissa. Koska minulla on yleinen vastuu perusoikeuskirjasta, pyrin yhdessä kaikkien kollegoiden kanssa varmistamaan, että perusoikeuksia noudatetaan kaikilla toiminta-aloilla, mukaan lukien digitalisaatio, muuttoliike ja turvallisuus.

Yhteistyö Euroopan parlamentin kanssa on minulle erittäin tärkeää. Olen täysin sitoutunut olemaan selontekovelvollinen, jotta Euroopan parlamentti voi harjoittaa demokraattista valvontatehtäväänsä mahdollisimman kattavasti Euroopan parlamentin ja komission välisistä suhteista tehdyssä puitesopimuksessa määritellyllä tavalla. Olen oikeus-, kuluttaja- ja tasa-arvoasioista vastaavana komission jäsenenä käynyt säännöllistä vuoropuhelua ECON-, FEMM-, IMCO-, JURI- ja LIBE-valiokuntien kanssa ja osallistunut väliaikaisten valiokuntien, kuten PANA- ja TAXE3-valiokuntien, kuulemisiin avoimuuden ja kunnioituksen hengessä. Olen ryhtynyt jatkotoimiin useiden lainsäädäntöaloitteita koskevien parlamentin pyyntöjen johdosta erityisesti työ- ja yksityiselämän tasapainottamista sekä väärinkäytösten paljastajien suojelua koskevia aloitteiden osalta. Toivon, että pääsen toimimaan aktiivisesti Euroopan parlamentin kanssa Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa.

Avoimuudesta vastaavana varapuheenjohtajana aion tehdä tiivistä yhteistyötä parlamentin ja neuvoston kanssa, jotta koko lainsäädäntöprosessin läpinäkyvyyttä voidaan lisätä. Lisäksi lupaan julkistaa kaiken yhteydenpidon ja tapaamiset, joita minulla on eri ammattialojen organisaatioiden tai ammatinharjoittajien kanssa mistä tahansa EU:n politiikan laadintaan ja toteuttamiseen liittyvästä asiasta.

Jos minut nimitetään varapuheenjohtajaksi, olen sitoutunut säännölliseen vuoropuheluun ja ajatustenvaihtoon. Puheenjohtajaksi valitun Ursula von der Leyenin poliittisissa suuntaviivoissa ja toimeksiantokirjeissä korostetaan aikomusta vahvistaa Euroopan parlamentin ja komission välistä erityissuhdetta.

Aion varmistaa, että lainsäätäjiä kohdellaan tasapuolisesti sekä vastuuvelvollisuuden että tiedonjaon suhteen. Aion osallistua henkilökohtaisesti neuvotteluihin ja olla Euroopan parlamentin ja asiaankuuluvien valiokuntien käytettävissä niin pitkälti kuin mahdollista.

Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan kysymykset

3. Vaalilainsäädäntö

Mitä toimenpiteitä ja aloitteita pidätte tarpeellisina EU-vaalien eurooppalaisen ulottuvuuden vahvistamiseksi ja kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi niiden merkityksestä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kaavaillussa Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa mahdollisesti käytäviä keskusteluja? Miten komissio voisi mielestänne auttaa jäsenvaltioita vaalilain ratifiointiprosessin saattamisessa päätökseen? Mikä on kantanne sellaisen monikansallisen vaalipiirin käyttöönottoon, jossa monikansalliset listat kärkiehdokkaineen voisivat kilpailla keskenään? Sopiiko se mielestänne yhteen alenevan suhteellisuuden periaatteen kanssa? Eikö se lisäksi edellyttäisi, että neuvoston äänestys sääntöjä tarkistettaisiin rinnakkain ja samanaikaisesti? Minkälaisia suunnitelmia Teillä on sellaisten toimien toteuttamiseksi,

joilla pyritään torjumaan ulkomaisia yrityksiä vaikuttaa kansallisiin ja EU-vaaleihin? Mihin sääntelytoimiin aiotte ryhtyä? Millainen Stratcom-työryhmän rooli tulevaisuudessa mielestänne on?

Mitä toimenpiteitä ja aloitteita pidätte tarpeellisina EU-vaalien eurooppalaisen ulottuvuuden vahvistamiseksi ja kansalaisten tietoisuuden lisäämiseksi niiden merkityksestä, sanotun kuitenkin rajoittamatta kaavailussa Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa mahdollisesti käytäviä keskusteluja?

Vuoden 2019 EU-vaalien aiempaa korkeampi äänestysprosentti osoittaa, että kansalaiset ovat entistä kiinnostuneempia unionista ja sitoutuneempia siihen. Niinpä meillä on nyt mahdollisuus ja velvollisuus tarttua tilaisuuteen ja luoda Eurooppa, johon kansalaiset voivat samaistua aiempaa paremmin. Eurooppalainen demokratia on yhä ajoittain liian kaukana ihmisistä. Meidän on puututtava tähän ja varmistettava, että kansalaiset tuntevat voivansa vaikuttaa asioihin Euroopan tasolla. Tässä yhteydessä kansalaisten on ennen kaikkea voitava käyttää poliittisia oikeuksiaan täysimääräisesti ja luottaa siihen, että heidän äänellään on merkitystä. Tämän vuoksi meidän on lisättävä avoimuutta, parannettava EU:n toimielinten viestintää kansalaisille, tehostettava kykyä selviytyä demokratiaan kohdistuvista uhkista sekä puututtava institutionaalisiin näkökohtiin.

Tähän sisältyy poliittisissa suuntaviivoissa esitetyn mukaisesti muun muassa EU-vaalien kärkiehdokasjärjestelmän kehittäminen ja ylikansallisten ehdokaslistojen edistäminen Euroopan demokratiaa täydentävänä välineenä.

Haluan myös keskittyä käytännön toimiin, joilla edistetään ja uudistetaan poliittista osallistumista. Aktiivinen kansalaisuus ja sosiaalinen osallisuus edellyttävät mahdollisuutta äänestää, ja aion tarkastella, miten sitä voidaan parantaa. Euroopan on oltava siellä missä kansalaisetkin, eli yhä enemmän verkossa. Meidän olisi jo alettava valmistautua vuoden 2024 vaaleihin, jotta voimme vastata muuttuvan yhteiskunnan tarpeisiin, nuorten ja syrjäytyneiden toiveisiin sekä digitaaliteknologioiden tuomiin mahdollisuuksiin ja riskeihin.

Aion esittää toimenpiteitä, joilla syvennetään Euroopan parlamentin vaalien eurooppalaista ulottuvuutta ja kansalaisten tietoisuutta vaalien merkityksestä, hyödynnetään aiempien suositusten pohjalta saatuja kokemuksia ja otetaan opiksi vuosien 2014 ja 2019 EU-vaaleista. Aion tukea avoimuuden ja vastuuvollisuuden vahvistamista Euroopan poliittisessa toimintaympäristössä. Meidän olisi yhdessä vahvistettava kansallisten ja Euroopan tason poliittisten puolueiden välistä yhteyttä ja parannettava sen näkyvyyttä kansalaisille vaalikampanjoiden yhteydessä. Aion selvittää, miten voimme auttaa enemmän niitä eurooppalaisia, joiden on hankalaa käyttää äänioikeuttaan, sekä tutkia muita keinoja kannustaa kansalaisia osallistumaan. Kannatan kattavaa, tasapainoista ja puolueetonta uutisointia tiedotusvälineissä, mukaan lukien kaikissa jäsenvaltioissa saatavilla olevia lähetyksiä ehdokkaiden välisistä keskusteluista.

Tiedotusvälineiden moniarvoisuus on olennainen osa Euroopan demokraattista järjestelmää. Aion kartoittaa media-alan moniarvoisuuteen kohdistuvia riskejä tiedotusvälineiden moniarvoisuuden seurantavälineen avulla ja ehdottaa rajatylittäviä hankkeita, joilla tuetaan riippumatonta ja monimuotoista journalismia.

Aion varmistaa, että rahoitusohjelmia hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla, jotta unionin kansalaisuutta ja sen tuomia oikeuksia voidaan tehdä tunnetuksi. Vuonna 2020

annettavassa seuraavassa Euroopan unionin kansalaisuutta koskevassa katsauksessa olisi keskityttävä erityisesti kansalaisten vaalioikeuksien tukemiseen ja kehittämiseen. EU:n kansalaisilla on myös oikeus asettua ehdolle asuinmaassaan kansalaisuudestaan riippumatta, ja aion tukea tämän oikeuden käyttöä.

Aion tehdä tiivistä yhteistyötä parlamentin, jäsenvaltioiden ja Euroopan tason poliittisten puolueiden kanssa aidon eurooppalaisen demokratian edistämiseksi. Hyödynnän parlamentin vaaliarvioinnissa koottuja tietoja sekä jäsenvaltioista ja poliittisilta puolueilta saatua runsasta palautetta Euroopan parlamentin vaalien järjestämisestä.

Miten komissio voisi mielestänne auttaa jäsenvaltioita vaalilain ratifiointiprosessin saattamisessa päätökseen?

Olen tietoinen siitä, että neljä jäsenvaltiota ei ole vielä hyväksynyt viime vuonna sovittua vaalilain uudistusta. On tärkeää, että prosessi saatetaan päätökseen, jotta sen pohjalta voidaan tehdä muita uudistuksia vuoden 2024 vaaleja silmällä pitäen. Vaikka komissiolla ei ole asiassa virallista roolia, aion viedä prosessia eteenpäin näiden neljän jäsenvaltion kanssa perustelemalla uusia muutoksia ja niiden tuomaa lisäarvoa. Komission olisi edelleen tuettava jäsenvaltioiden toimia tällä alalla, myös äskettäin perustetun eurooppalaisen vaaliyhteistyöverkoston puitteissa.

Mikä on kantanne sellaisen monikansallisen vaalipiirin käyttöönottoon, jossa monikansalliset listat kärkiehdokkaineen voisivat kilpailla keskenään? Sopiiko se mielestänne yhteen alenevan suhteellisuuden periaatteen kanssa? Eikö se lisäksi edellyttäisi, että neuvoston äänestysääntöjä tarkistettaisiin rinnakkain ja samanaikaisesti?

Kuten valitun puheenjohtajan poliittisissa suuntaviivoissa todetaan, vuoden 2019 EU-vaaleista saadut kokemukset osoittavat selvästi, että on tarpeen tarkastella uudelleen tapaa, jolla Euroopan unionin toimielinten johtajat nimitetään ja valitaan. Tässä yhteydessä olisi hyödynnettävä kärkiehdokasjärjestelmästä saatuja kokemuksia ja tarkasteltava ylikansallisia ehdokaslistoja eurooppalaisen demokratian täydentävänä välineenä. Ylikansalliset ehdokaslistat voisivat vahvistaa vaalien eurooppalaista ulottuvuutta, sillä ne antaisivat eri jäsenvaltioiden kansalaisille mahdollisuuden äänestää samoista ehdokkaista Euroopan laajuisesti. Jos ylikansallinen vaalipiiri luotaisiin, olisi tärkeää varmistaa, että parlamentaarikot voivat edustaa äänestäjiään ja olla heihin tiiviissä yhteydessä, jotta vastuuvollisuus toteutuu, äänestäjiä kuullaan ja parlamentissa otetaan esille äänestäjien tärkeinä pitämiä asioita.

Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa on tilaisuus sopia oikeasta etenemistavasta. Konkreettisia ehdotuksia muun muassa ylikansallisista ehdokaslistoista olisi esitettävä kesään 2020 mennessä, jotta ne voidaan ottaa käyttöön hyvissä ajoin ennen vuoden 2024 vaaleja. Edustan konferenssissa komissiota tässä asiassa, ja aion olla aktiivisesti järjestämässä keskustelua Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä kärkiehdokasjärjestelmän parantamisesta ja ylikansallisista listoista. Komissio voi omilla toimillaan pyrkiä varmistamaan, että ylikansalliset listat voidaan toteuttaa käytännössä ja että ne voivat tuoda lisäarvoa.

Komissio ryhtyy jatkotoimiin konferenssissa tehtyjen ehdotusten johdosta toimivaltaansa kuuluvilla aloilla ja tukee parlamenttia Euroopan vaalilain muuttamisessa. Olen vahvasti

sitoutunut tekemään tiivistä yhteistyötä kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden kanssa prosessin kaikissa vaiheissa, erityisesti perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan ja muiden asiaan liittyvien Euroopan parlamentin elinten, yleisten asioiden neuvoston ja kansallisten parlamenttien kanssa sekä poliittisten puolueiden johtajien kanssa.

Mielestäni ylikansalliset listat eivät sellaisenaan, niiden konkreettisesta mallista riippuen, ole ristiriidassa alenevan suhteellisuuden periaatteen kanssa. Jos ylikansallisista listoista päästään yksimielisyyteen, käytössä voisi olla kaksi eri järjestelmää rinnakkain.

Tämän vuoksi katson, että tämän asian yhdistäminen neuvoston äänestysääntöihin ei ole tarpeen eikä toivottavaa.

Minkälaisia suunnitelmia Teillä on sellaisten toimien toteuttamiseksi, joilla pyritään torjumaan ulkomaisia yrityksiä vaikuttaa kansallisiin ja EU-vaaleihin? Mihin sääntelytoimiin aiotte ryhtyä? Millainen Stratcom-työryhmän rooli tulevaisuudessa mielestänne on?

Poliittisissa suuntaviivoissa korostetaan, että meidän on torjuttava sellaisten ulkoisten tahojen vaikutusyrityksiä, jotka haluavat jakaa ja horjuttaa unionia. Ennen viime EU-vaaleja pyrimme yhdessä Euroopan parlamentin jäsenten ja jäsenvaltioiden kanssa lisäämään tietoisuutta uhkista. Olimme yhtä mieltä siitä, että mitkään vaalit eivät ole turvassa mahdollisilta vaikutusyrityksiltä ja että asiaan on puututtava.

Kyseessä on kuitenkin monitahoinen uhka, jonka kohteet muuttuvat jatkuvasti. On esimerkiksi havaittu, että ulkopuoliset toimijat käyttävät yhä useammin kotimaisia välityspalvelimia. Tällaista sisältäpäin tulevaa vaikuttamista ja manipulointia ei saa jättää huomiotta.

Tarvitsemme kokonaisvaltaisia ja pysyviä toimia, jotta voimme järjestelmällisesti parantaa demokratioidemme selviytymiskykyä. Meidän on torjuttava disinformaatiota ja opittava varautumaan muuttuviin uhkiin ja koordinoituun ja tarkoitukselliseen manipulointiin. Näitä demokratiaan kohdistuvia uhkia tullaan käsittelemään eurooppalaisen demokratian toimintasuunnitelmassa. Siinä kiinnitetään erityistä huomiota tarpeeseen lisätä avoimuutta ja vastuuvollisuutta. Meidän on löydettävä käytännön ratkaisuja, joilla varmistetaan maksetun poliittisen mainonnan parempi läpinäkyvyys ja Euroopan tason poliittisten puolueiden rahoitusta koskevat selkeämmät säännöt. Digitaaliset alustat edistävät ihmisten, yhteiskuntien ja talouksien kehitystä, mutta niitä voidaan käyttää myös väärin eurooppalaisten demokratioiden horjuttamiseksi. Siksi meidän on käsiteltävä muun muassa datan saatavuuteen ja käyttöön liittyviä asioita. Meillä on oltava oikeanlaiset valmiudet, jotta voimme arvioida yhteiskunnalle aiheutuvia uhkia. Samalla meidän on varottava menettämästä tasapainoa. Tavoitteenamme on suojella eurooppalaista demokratiaa, joten on selvää, että toimintamme tulee perustua sananvapauden ja avoimen keskustelun sekä perusoikeuksien ja -arvojen kunnioittamiseen. Meidän on vältettävä sensuuria ja niin sanottujen totuusministeriöiden perustamista. Sananvapaus ja mielipiteiden moninaisuus on vatedeskin taattava.

Kun toimin varapuheenjohtajana, meillä on mahdollisuus koota erilaisia toimintoja ja toimintalinjoja yhteen yhdeksi strategiaksi ja johdonmukaiseksi lähestymistavaksi, jossa yhdistyvät hallitusten ja hallituksista riippumattomien asiantuntijoiden tiedot ja kokemus kaikkialta Euroopan unionista. Jotta voidaan tehokkaasti torjua disinformaatiota ja parantaa selviytymiskykyä, tarvitaan kattava lähestymistapa, jossa on mukana hallituksia, poliittisia

puolueita, toimittajia, faktantarkistajia, tutkijoita, opettajia ja koko kansalaisyhteiskunta sekä alan toimijat ja verkkoalustat.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että voimme hyödyntää vuoden 2018 vaalipakettia ja disinformaation torjuntaa koskevaa toimintasuunnitelmaa useilla eri aloilla. Ensinnäkin voimme parantaa eurooppalaisiin demokraattisiin prosesseihin liittyvän disinformaation ja muun manipuloinnin havaitsemista, analysointia ja paljastamista riippumatta siitä, mistä nämä vaikutusyritykset ovat lähtöisin, mitä keinoja niissä on käytetty ja mitä toimijoita niihin on osallistunut. Tämä on toteutettava yhdessä niiden laajempien toimien kanssa, joilla parannetaan kyberturvallisuutta ja kykyä selviytyä hybridiuhkista. Toiseksi voimme tehostaa EU:n sisäistä yhteistyötä esimerkiksi nopean hälytysjärjestelmän ja kansallisten ja eurooppalaisten vaaliyhteistyöverkoston avulla. Kolmanneksi voimme parantaa viestinnän tehokkuutta vastaamalla disinformaatiotapauksiin koordinoituilla toimilla sekä lisätä tietoisuutta yleisemmin. Aion käsitellä näitä kysymyksiä tiiviissä yhteistyössä Euroopan parlamentin ja korkean edustajan/varapuheenjohtajan kanssa. Aion myös hyödyntää komission eri yksiköiden ja ulkosuhdehallinnon resursseja ja tehdä tiivistä yhteistyötä, jotta voidaan lisätä synergiaa ja luoda johdonmukainen lähestymistapa.

Vastasin kysymyksessä 8 siihen, miten edistäisin tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta.

Euroopan ulkosuhdehallinto on toiminut edelläkävijänä disinformaation torjunnassa kolmen strategisen viestinnän työryhmänsä (East StratCom -työryhmä, Länsi-Balkanin työryhmä ja eteläinen työryhmä) kanssa. Nämä työryhmät ovat Eurooppa-neuvostolta vuonna 2015 saamansa valtuutuksen jälkeen todella edistäneet venäläisten disinformaatiokampanjoiden havaitsemista EU:n itäisissä naapurimaissa. Sen jälkeen kun disinformaation torjuntaa koskeva toimintasuunnitelma hyväksyttiin, ja Euroopan parlamentin erityisesti East Stratcom -työryhmälle antaman tuen myötä, näiden kolmen työryhmän työtä on tehostettu huomattavasti muun muassa jatkamalla aktiivista tiedotusta EU:n naapurialueilla ja lisäämällä tietoisuutta disinformaation kielteisistä vaikutuksista. Tuen vahvasti tämän työn jatkamista ja tehostamista sekä yhteistyön syventämistä keskeisten kumppanien, kuten G7:n ja Naton, sekä kansalaisyhteiskunnan ja tutkijoiden kanssa.

Tällä alalla tekemästämme työstä on tullut vertailukohta muille kansainvälisille toimijoille. Sen myötä EU on voinut tehdä tiivistä yhteistyötä kumppaneiden kanssa maailmanlaajuisesti, myös YK:ssa, ja edistää aiheeseen liittyvien kansainvälisten normien asettamista. Näin voidaan varmistaa ihmisille ja demokratialle turvallinen digitaalinen ympäristö.

4. Avoimuus

Mitä lisätoimia aiotte toteuttaa lisätäkseenne lainsäädäntöprosessin avoimuutta? Mitä lisätoimia pidätte tarpeellisina parempaa lainsäädäntöä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi tällä alalla? Mikä on kantanne siihen, että komissio on keskeyttänyt neuvottelut yhteisestä avoimuusrekisteristä? Miten uskotte voivanne edistää sellaisen ratkaisun löytämistä, jossa kunnioitetaan perussopimuksissa määrättyjä kunkin toimielimen erityispiirteitä, kuten EU:n primaarioikeudessa vahvistettua periaatetta Euroopan parlamentin jäsenen toimen vapaasta harjoittamisesta? Oletteko samaa mieltä siitä, että on tarpeen parantaa parlamentin ja neuvoston välistä asiakirjojen ja tietojen vaihtoa ja päästää parlamentin edustajia tarkkailijoiksi neuvoston ja sen elinten kokouksiin, erityisesti silloin, kun on kyse lainsäädäntötyöstä?

Mitä lisätoimia aiotte toteuttaa lisätäkseenne lainsäädäntöprosessin avoimuutta? Mitä lisätoimia pidätte tarpeellisina parempaa lainsäädäntöä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi tällä alalla?

Olen vakuuttunut siitä, että lainsäädäntöprosessin avoimuuden lisääminen auttaa lisäämään yleisön tietämystä päätettävistä asioista ja yleisön tukea päätöksenteolle. Se on myös tehokas disinformaation torjuntaväline.

Komissio on jo toteuttanut merkittäviä toimia avoimuuden lisäämiseksi. Esimerkiksi ”Kerro mielipiteesi” -sivustolla sidosryhmät ja kansalaiset voivat osallistua prosessin kaikkiin vaiheisiin, ja siellä julkaistaan kuulemisten tulokset. Olen tyytyväinen siihen, että komissio on ollut valmis toimimaan avoimesti jopa erittäin arkaluonteisissa kysymyksissä: esimerkiksi Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa käydyt erosopimusneuvottelut olivat hyvin avoimet. Mitä tulee kansainvälisiin neuvotteluihin yleensä, komissio on jo ratkaisevasti lisännyt niiden avoimuutta esimerkiksi julkaisemalla neuvotteluohjeiden luonnoksia, neuvottelukantoja ja lopullisia tuloksia ja antamalla julkista palautetta neuvotteluistunnoista.

Haluaisin tukea käytännön toimia, joilla lisätään avoimuutta lainsäädäntöprosessin kaikissa vaiheissa, hyödyntäen myös neuvoston nykyisen puheenjohtajavaltion Suomen toimia. Tässä olisi otettava huomioon koko lainsäädäntösykli alkuvaiheesta suoraan käytännön soveltamiseen. Esimerkiksi kolmikantaneuvotteluihin liittyviä lisätietoja voitaisiin julkaista ennakoivasti, vaikkakin olen tietoinen siitä, että näiden neuvottelujen avoimuus on pääasiassa parlamentin ja neuvoston asia. Yksi konkreettinen toimi voisi olla se, että parlamentti ja neuvosto julkaisevat kolmikantaneuvottelujen ohjeelliset aikataulut ja aina neuvottelujen jälkeen yhteenvedon käsitellyistä aiheista. Hyväksytyt lopulliset tekstit julkaistaan jo nyt viimeistään ennen kuin siitä äänestetään parlamentissa. Kannatan lainsäätäjien kaikkia pyrkimyksiä julkaista teksti nopeammin.

Mitä tulee pyyntöihin saada tutustua meneillään oleviin kolmikantaneuvotteluihin liittyviin asiakirjoihin, ne on arvioitava tapauskohtaisesti unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Tämän perusteella kolmikantaneuvotteluissa käytetyt neljän sarakkeen taulukot olisi julkaistava useimmissa tapauksissa ja sellaiset seikat kuin arkaluonteisuus tai se, että neuvottelut ovat käynnissä, eivät oikeuta kieltäytymään tietojen antamisesta. Komissio ottaa tuomioistuimen havainnot jo huomioon päivittäisessä työssään ja kieltäytyy harvoin julkaisemasta kolmikantaneuvottelujen neljän sarakkeen asiakirjaa kokonaisuudessaan.

Varapuheenjohtajana tekisin yhteistyötä parlamentin ja neuvoston kanssa sen varmistamiseksi, että kaikilla aloilla sovelletaan johdonmukaista lähestymistapaa avoimuuteen.

Toimielinten olisi tehtävä yhteistyötä suunnitellun yhteisen lainsäädäntöportaalin perustamiseksi mahdollisimman pian. Kaikki kolme toimielintä sitoutuivat siihen paremmasta lainsäädännöstä vuonna 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa. Portaalissa esitetään kunkin ehdotuksen aikataulu ja tarjotaan linkkejä eri tausta-asiakirjoihin, ja muutkin kuin asiantuntijat löytävät sieltä helposti kaikki julkiset tiedot haluamastaan lainsäädäntöprosessista. Edistystä on tapahtunut, mutta hanketta ei ole vielä saatu päätökseen. Uskon, että yhteinen lainsäädäntöportaali on tärkeä väline demokratian ja kansalaisten sitoutumisen kannalta, ja meidän olisi nopeutettava työtä sen käyttöön ottamiseksi.

Työtä on vauhditettava myös muiden kysymysten parissa, jotta paremmasta lainsäädännöstä tehty toimielinten välinen sopimus voidaan panna täytäntöön. Kolmen toimielimen tekemät sitoumukset julkisen viestinnän parantamiseksi ovat tärkeitä edistysaskelia. Meidän olisi hyödynnettävä paremmin sitä hetkeä, kun lainsäädäntöprosessissa päästään sopimukseen ja myös kun hyväksytty lainsäädäntö pannaan täytäntöön / tulee voimaan, antamalla asiasta yhteinen ilmoitus ja järjestämällä yhteiset lehdistötilaisuudet aina kun se on käytännössä mahdollista.

Mikä on kantanne siihen, että komissio on keskeyttänyt neuvottelut yhteisestä avoimuusrekisteristä?

Avoimuuden lisääminen on yleisen edun kannalta tärkeää, ja kaikilla osapuolilla on halua tehdä töitä yhteisen avoimuusrekisterin puolesta. Edunvalvontaa koskevan kehityksen vahvistaminen pakollisen avoimuusrekisterin avulla on tärkeä osa demokraattista infrastruktuuriamme. Kokemukseni mukaan komission käytännöllä, jonka mukaan vain rekisteröityneitä edunvalvoja tavataan, on todellinen vaikutus edunvalvojiin, jotka rekisteriin ilmoittautumalla hyväksyvät mahdollisimman tiukat etiikkaa ja avoimuutta koskevat vaatimukset.

Ymmärtääkseni teknisellä tasolla on edistytty merkittävästi, kun kaikesta muusta kuin arkaluonteisesta sisällöstä on päästy alustavaan sopimukseen, ja että nykyinen neuvoston puheenjohtajavaltio tukee komission ja parlamentin pyrkimystä saattaa tätä asiaa koskevat neuvottelut onnistuneesti päätökseen. Tätä saavutettua edistystä olisi jatkettava. Olen myös tyytyväinen Euroopan parlamentin uuteen työjärjestykseen, jolla voidaan merkittävästi lisätä edunvalvojen tapaamisten avoimuutta, erityisesti esittelijöiden, varjoesittelijöiden ja valiokuntien puheenjohtajien kannalta, ja luotan siihen, että se pannaan täytäntöön kaikilta osin.

Jos minut nimitetään varapuheenjohtajaksi, teen yhteistyötä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa poliittisella tasolla vielä tämän vuoden aikana ja seuraan asian etenemistä kunnianhimoisen neuvotteluajataulun puitteissa. Kolmen toimielimen olisi pyrittävä pääsemään pikaisesti yhteisymmärrykseen ja todella edistettävä edunvalvonnan avoimuutta, koska kyseessä on suurta yleisöä huolestuttava asia. Tämän vuoksi onkin tärkeää päästä sopimukseen ja helpottaa käyttäjien tiedonsaantia. Komissiolla on jaettavanaan hyödyllistä kokemusta omasta avoimuusrekisteristään.

Miten uskotte voivanne edistää sellaisen ratkaisun löytämistä, jossa kunnioitetaan perussopimuksissa määrättyjä kunkin toimielimen erityispiirteitä, kuten EU:n primaarioikeudessa vahvistettua periaatetta Euroopan parlamentin jäsenen toimen vapaasta harjoittamisesta?

Mielestäni ehdotettu ehto, jonka mukaan edunvalvojen on rekisteröidyttävä ennen tapaamista Euroopan parlamentin jäsenten kanssa, on sopusoinnussa Euroopan parlamentin jäsenten toimen edellyttämän vapauden kanssa. Komission kokemuksen mukaan tämä ehto ei ole aiheuttanut ongelmia komission jäsenille ja korkean tason virkamiehille, sillä tapaamisiin pyrkivät edunvalvojat ovat rekisteröityneet viipymättä, kun heiltä on sitä pyydetty. Oletettavasti näin olisi myös silloin, kun he haluavat tavata parlamentin jäseniä. Ehto ei koskisi niitä kanssakäymisiä, jotka ovat parlamentin jäsenille heidän toimensa hoitamisen kannalta tärkeimpiä, eli tapaamisia äänestäjien ja kansalaisten kanssa, eikä tietopyyntöjä.

Voisimme myös tarkastella muita suojatoimia niiden huolien lievittämiseksi, joita liittyy periaatteeseen Euroopan parlamentin jäsenten toimen edellyttämästä vapaudesta.

Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa määrätään, että kaikkien kolmen toimielimen on toimittava mahdollisimman avoimesti. Ehdotetulla ehdollisuudella vahvistettaisiin entisestään Euroopan parlamentin jäsenten toimea: äänestäjät ja yleisö voisivat entistä helpommin seurata lainsäädäntöprosessissa käsiteltäviä asioita eikä toimen harjoittamisen vapautta vaarannettaisi.

Oletteko samaa mieltä siitä, että on tarpeen parantaa parlamentin ja neuvoston välistä asiakirjojen ja tietojen vaihtoa ja päästää parlamentin edustajia tarkkailijoiksi neuvoston ja sen elinten kokouksiin, erityisesti silloin, kun on kyse lainsäädäntötyöstä?

Uskon, että parlamentin ja neuvoston yhteistyö voi edistää lainsäädäntöprosessin tehokkuutta ja avoimuutta.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklassa todetaan selvästi, että neuvoston istunnot ovat julkisia sen käsitellessä lainsäädäntöä tai äänestäessä siitä. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 15 artiklassa kehoitetaan kaikkia EU:n toimielimiä toimimaan mahdollisimman avoimesti ja vahvistetaan näin yhteinen vastuu avoimuudesta. Myös Eurooppa-neuvoston strategisessa ohjelmassa 2019–2024 korostetaan avoimuuden merkitystä ja kehoitetaan kutakin toimielintä arvioimaan uudelleen työskentelytapojaan sen varmistamiseksi, että se kykenee parhaiten suorittamaan perussopimusten mukaiset tehtävänsä. Avoimuuden painottaminen poliittisissa suuntaviivoissa on täysin linjassa tämän ohjelman kanssa.

Neuvostossa keskustellaan parhaillaan siitä, miten neuvoston työn avoimuutta voidaan lisätä ja tehdä siitä kansalaisten kannalta helpommin ymmärrettävää ja millaisia kolmikantaneuvotteluihin liittyviä sisäisiä asiakirjoja olisi julkistettava. Komission olisi edelleen tuettava pyrkimyksiä lainsäädäntöprosessin avoimuuden lisäämiseksi. Olen tietoinen neuvostossa käynnissä olevista keskusteluista, joissa pohditaan sitä, mitä kolmikantaneuvotteluihin liittyviä sisäisiä asiakirjoja olisi julkistettava, ja aion seurata asiaa hyvin tarkasti.

Parlamentin edustajien päästäminen tarkkailijoiksi neuvoston ja sen elinten kokouksiin on neuvoston päätettävissä. Parlamentin ja neuvoston on ratkaistava asia niitä koskevien perussopimusten mukaisten oikeuksien ja sisäisten työskentelytapojensa mukaisesti. Komission olisi luonnollisesti oltava valmis tarvittaessa helpottamaan tätä prosessia.

5. Riippumaton eettinen elin ja Euroopan oikeusasiamies

Minkälainen suunnitellun kaikkien toimielinten yhteisen riippumattoman eettisen elimen toiminta-alan, roolin ja toimivallan kuuluisi mielestänne olla ja miten varmistaisitte, että se on täysin riippumaton, kaikista toimielimistä yhtä kaukana oleva elin ja että sen päätökset pannaan tehokkaasti täytäntöön? Miten katsoisitte sen kytkeytyvän Euroopan oikeusasiamiehen rooliin? Oletteko valmis sitoutumaan siihen, että Euroopan oikeusasiamiehelle laaditaan uusi ohjesääntö? Jos olette, lupaatteko työskennellä parlamentin kanssa ja tehdä kaikkenne, jotta uusi ohjesääntö saadaan aikaan toimikautenne ensimmäisenä vuonna?

On tärkeää korostaa, että poliittisissa suuntaviivoissa todetaan nimenomaisesti, että EU:n toimielinten olisi oltava avoimia ja noudatettava moitteettomasti etiikkaan, läpinäkyvyyteen ja lahjomattomuuteen liittyviä periaatteita. Näinä erityisen haastavina aikoina Euroopan kansalaisten luottamus on entistäkin tärkeämpää. Siksi pidän eettisyyttä moraalisenä velvollisuutena.

Eettisten toimintapuitteiden osalta komission jäseniä ja henkilöstöä koskevat jo nyt hyvin vankat ja pätevät eettiset arvot, periaatteet ja säännöt. Olen sitoutunut varmistamaan, että näitä eettisiä vaatimuksia sovelletaan parhaalla mahdollisella tavalla. Mielestäni on olennaisen tärkeää, että sekä kollegion jäsenet että henkilöstö noudattavat tiukasti sääntöjä ja että rikkomistapauksissa ryhdytään asianmukaisiin jatkotoimiin.

Komission jäsenten toimintasääntöjä tarkistettiin tammikuussa 2018, kun asiassa oli ensin kuultu Euroopan parlamenttia, Euroopan parlamentin ja komission välisiä suhteita koskevan puitesopimuksen mukaisesti. Uusilla säännöillä vahvistetaan ulkopuolisista, riippumattomista henkilöistä koostuvan komission riippumattoman eettisen komitean roolia. Toimintasäännöt ovat kattavammat kuin useimpien jäsenvaltioiden säännöt.

Kaikkia henkilöstön jäseniä koskevat henkilöstösäännöt puolestaan sisältävät laajat eettiset velvoitteet, joita vahvistettiin entisestään vuonna 2014 henkilöstösääntöjen uudistuksen yhteydessä. Erityisen tärkeitä ovat säännökset, joissa edellytetään, että eturistiriitoja arvioidaan rekrytoinnin tai töihinpaluun yhteydessä henkilökohtaisista syistä myönnetyn virkavapauden jälkeen, samoin kuin säännökset, joissa nimenomaisesti käsitellään edunvalvontaa ja vaikuttamista henkilökohtaisista syistä myönnetyn virkavapauden aikana tai henkilön poistuttua toimielimen palveluksesta.

Eri toimielinten jäseniä koskevat erilaiset perussopimuksissa ja EU:n lainsäädännössä vahvistetut eettiset säännöt. Tämä on luonnollista, sillä kukin toimielin on itsenäinen ja riippumaton ja kullakin on oma, perussopimuksissa määrätty tehtävänsä. Tämä näkyy joidenkin toimielinten käyttöön ottamissa erilaisissa toimintasäännöissä.

Haluan hyödyntää näitä erilaisia kokemuksia ja näkökulmia ennen konkreettisen etenemistavan esittämistä. Siksi minulle on hyvin tärkeää käydä asiasta vuoropuhelua Euroopan parlamentin ja muiden EU:n toimielinten kanssa. Meidän olisi yhdessä kehitettävä eurooppalainen poliittinen kulttuuri, joka perustuu kaikkia koskeviin yhteisiin eettisiin periaatteisiin.

Tietyt ominaisuudet ovat mielestäni erityisen tärkeitä. On esimerkiksi äärimmäisen tärkeää varmistaa, että riippumaton eettinen elin kykenee reagoimaan nopeasti tilanteisiin, joita voi syntyä milloin tahansa esimerkiksi niiden neuvoa-antavan tehtävän vuoksi. Tämä tarve on otettava huomioon elintä koskevissa hallinnollisissa järjestelyissä ja toimivaltuuksissa sekä sen kokoonpanossa ja jäsenten määrässä.

Tällaisen elimen kokoonpano ja jäsenten valintamenettely olisi elimen riippumattomuuden ja laadun ja näin ollen myös sen uskottavuuden kannalta ratkaisevaa. Kokoonpanossa olisi otettava huomioon eri aloilta ja eri toimielimistä ja tehtävistä saatuja kokemuksia. Valittavilla henkilöillä olisi oltava moitteeton ammattitaito ja kokemusta, ja heidän olisi oltava hyvin perillä EU:n toimielinten toimintatavoista. Jotta voidaan säilyttää yhtäläinen etäisyys kaikkiin toimielimiin nähden, tähän toimielinten väliseen elimeen ei mielestäni olisi sopivaa ottaa mukaan toimielinten nykyisiä jäseniä.

Euroopan oikeusasiamiehen toimeksianto on määritelty perussopimuksissa, ja se liittyy hallinnollisiin epäkohtiin. Oikeusasiamies voi tehdä tutkimuksia omasta aloitteestaan sekä kanteluiden perusteella. Oikeusasiamiehen kokemukset, suositukset ja havainnot ovat tärkeä osa riippumattomaan eettiseen elimeen liittyviä valmistelutöitä, ja elimen jäsenten olisi ehdottomasti otettava ne huomioon.

Riippumaton eettinen elin ja oikeusasiamies täydentäisivät toisiaan.

Oikeusasiamiehen ohjesääntöä koskevan erityisen lainsäätämisyjärjestyksen mukaisesti Euroopan parlamentti hyväksyi uutta ohjesääntöä koskevan asetusehdotuksen helmikuussa 2019. Neuvoston on annettava asetusehdotukselle hyväksyntänsä, kun komissio on antanut siitä lausunnon. Komissio on toimielinten välisistä asioista vastaavan varapuheenjohtajan johdolla tehnyt selväksi, että se sitoutuu tekemään rakentavaa yhteistyötä sekä parlamentin että neuvoston kanssa tämän aloitteen parissa ja antamaan asiasta lausunnon mahdollisimman pian.

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kysymykset

6. Mitä pidätte Teille osoitetun vastuualueen keskeisinä prioriteetteina ja miten arvojen ja avoimuuden vastuualue mielestänne on vuorovaikutuksessa, sopii yhteen ja/tai menee päällekkäin demokratiasta ja väestökehityksestä vastaavan varapuheenjohtajan, oikeusasioista vastaavan komission jäsenen ja tasa-arvosta vastaavan komission jäsenen vastuualueiden kanssa? Sitoudutteko pyydettyessä ja vähintään kaksi kertaa vuodessa osallistumaan kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kokouksiin?¹

Uskon vakaasti, että tämä vastuualue on välttämätön Euroopan tulevaisuuden kannalta ja että sen avulla voimme hyödyntää aiempia kokemuksia. Eurooppalaiset arvot ovat yhteinen perustamme, ja ne yhdistävät meitä kaikkia pohjoisesta etelään ja idästä länteen. Ne tarjoavat ihmisille suojaa ja oikeuksia nopeasti muuttuvassa ja entistä epävarmemmassa maailmassa. Ne ovat myös vakautemme ankkuri erityisesti aikoina, jolloin meitä koetellaan joko sisältä tai ulkoa. Työssäni haluan toimia ihmisten puolesta, vahvistaa heidän oikeuksiaan ja heidän tunnettaan siitä, että he ovat täysivaltaisia kansalaisia eivätkä pelkästään kuluttajia sisämarkkinoilla tai manipuloinnin kohteita. Haluan luoda yhteyksiä unionin eri alueiden välille, jotta voimme säilyttää ja edistää meitä yhdistäviä tekijöitä. Yleisenä tavoitteenani on tuoda Euroopan unionia lähemmäksi kansalaisia ja tehdä siitä entistä demokraattisempi ja avoimempi sekä parantaa sen kykyä selviytyä uusista uhkista ja puolustaa vaalimiamme arvoja. Kaikki vastuulleni kuuluvat toimintalinjat tukevat näiden tavoitteiden saavuttamista. Henkilökohtainen kokemukseni Tšekin kansalaisena, joka koki demokratiaan siirtymisen 30 vuotta sitten, sekä kokemukseni komission jäsenenä ovat tuoneet minulle erityistä näkemystä näistä asioista ja lujittaneet päättäväisyyttäni menestyä vastuualueellani.

Oikeusvaltioperiaatteen olisi oltava eurooppalaisia yhdentävä, ei erottava tekijä. Olen täysin sitoutunut siihen, että oikeusvaltioperiaate on asetettu poliittisissa suuntaviivoissa ensi sijalle demokraattisen ja avoimen Euroopan keskiöön – Euroopan, josta meidän olisi oltava ylpeitä. Jotta oikeusvaltioperiaatteen toteutuminen voidaan varmistaa, sitä on vaalittava. Sitä ei pidä

¹ Kysymys säilytetään, jos puheenjohtajakokoukselle esitettyä pyyntöä yhden kysymyksen lisäämisestä yleisiin kysymyksiin ei hyväksytä.

koskaan pitää itsestäänselvyytenä. Asetan aina etusijalle vuoropuhelun, neuvojen antamisen ja työnteon kriisitilanteiden välttämiseksi. Jäsenvaltioissamme on monia hyviä toimintatapoja ja myönteisiä esimerkkejä. Voisimme keskustella enemmän siitä, miten voisimme yhteisiin arvoihimme nojautuen noudattaa oikeusvaltion peruseriaatteita. Meidän on myös oltava valmiita tarvittaessa tarttumaan toimeen, jos muut keinot eivät tehoa ja jos kansallisten valvontajärjestelmien avulla ei ole kyetty vastaamaan oikeusvaltioperiaatteen kohdistuvaan uhkaan. Meidän on jatkettava nykyisen komission työtä, jotta nämä kysymykset saavat ansaitsemansa painoarvon, ja jatkettava välineiden kehittämistä oikeusvaltioperiaatteen toteuttamiseksi. Aion tehdä, tiiviissä yhteistyössä oikeusasioista vastaavan komission jäsenen kanssa, määrätietoisesti ja yhdenvertaisesti yhteistyötä neuvoston, jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa sen varmistamiseksi, että oikeusvaltioperiaatetta noudatetaan.

Demokratian osalta ensisijaisena tavoitteenani on luoda edellytykset sille, että demokratia voi kukoistaa. Enää ei voi olla epäilystäkään siitä, että demokratiamme on uhattuna. Meidän on tehtävä kaikkemme terveen demokraattisen ekosysteemin suojelemiseksi vahvistamalla selviytymiskykyämme muun muassa vuoden 2024 Euroopan parlamentin vaaleja silmällä pitäen. Tulen koordinoimaan eurooppalaisen demokratian toimintasuunnitelmaan liittyvää työtä, jonka puitteissa käsitellään erityisesti ulkoisen vaikuttamisen uhkia. Aion työskennellä sellaisten järkevien sääntelyratkaisujen parissa, joilla varmistetaan maksetun poliittisen mainonnan parempi läpinäkyvyys ja Euroopan tason poliittisten puolueiden rahoitusta koskevat selkeämmät säännöt. Haluan myös kiinnittää erityistä huomiota uusiin, digiajan demokratialle aiheuttamiin uhkiin, kuten siihen, että digitaalisia alustoja voidaan käyttää eurooppalaisten demokratioiden horjuttamiseen ja erimielisyyksien lietsomiseen. Tarvitsemme kokonaisvaltaisen lähestymistavan ja johdonmukaisia normeja, jotta voimme torjua tehokkaasti disinformaatiota ja verkossa esiintyvää vihapuhetta ilman, että kadotamme näköpiiristä olennaisia asioita, ja vaarantamatta perusoikeuksia, kuten sananvapautta. Olen pyrkinyt henkilökohtaisesti hyvin aktiivisesti varmistamaan, että teknologiajätit ja verkkoalustat tekevät yhteistyötä laittoman vihapuheen poistamiseksi. Disinformaation osalta olen ollut mukana varmistamassa, että verkkoalustat ovat toteuttaneet disinformaatiota koskevissa käytäntösäännöissä esitetyt toimet, mukaan lukien poliittisen mainonnan läpinäkyvyyttä ja mainosten sijoittelun valvontaa koskevat toimet. Esimerkiksi tammikuun ja toukokuun 2019 välisenä aikana Google ryhtyi toimiin 131 621:tä EU:hun sijoittunutta mainostiliä vastaan, Facebook ilmoitti 1,2 miljoonasta EU:ssa julkaistusta mainoksesta, jotka rikkoivat sen käytäntöjä, ja Twitter ilmoitti hylänneensä 9 508 EU:n alueelle kohdennettua mainosta, koska ne eivät noudattaneet sen mainosten laatua koskevia periaatteita. Tarvitsemme kuitenkin johdonmukaisen lähestymistavan, jota voidaan soveltaa kaikkiin toimijoihin.

Toisena keskeisenä osana on kehittää edelleen demokraattista infrastruktuuriamme, jotta voidaan parantaa kärkiehdokasjärjestelmää ja tarkastella ylikansallisia listoja. Komission jäsenistä muodostetun uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle -ryhmän puheenjohtajana haluan varmistaa, että komissio osallistuu näiden kysymysten käsittelyyn mahdollisimman paljon.

Varapuheenjohtajana minulla on yleinen vastuu perusoikeusasioista. Perusoikeuksilla on Euroopan ominaislaadun kannalta keskeinen merkitys. Digitaalialaa (erityisesti tekoälyä), osallisuutta, muuttoliikettä, tasa-arvoa, tiedotusvälineitä ja turvallisuutta koskevat politiikanalat liittyvät kaikki keskeisesti perusoikeuksiin. Perusoikeudet suojaavat kaikkia, ja vähemmistöjen oikeudet, lapsen oikeudet ja yleisesti ottaen haavoittuvassa asemassa olevien suojele ovat aloja, joilla aion tehdä tiivistä yhteistyötä muiden varapuheenjohtajien ja

komission jäsenten kanssa. Samalla jatkan nykyisen komission alaisuudessa aloittamaani työtä perusoikeuskirjan edistämiseksi ja täytäntöön panemiseksi. Pian tulee kuluneeksi 10 vuotta perusoikeuskirjan voimaantulosta. Aion tässä yhteydessä tarkastella strategiaamme ja puuttua sen täytäntöönpanoon ja mahdollisiin porsaanreikiin, jotka koskevat sen sisältöä ja tehokasta täytäntöönpanoa. Aion kiinnittää erityistä huomiota perusoikeuskirjan täytäntöönpanoon jäsenvaltioissa, ja katson, että komissiolla olisi oltava painokas rooli sen tehokkaassa täytäntöönpanossa. Aion myös varmistaa, että komissio ottaa perusoikeudet huomioon kaikissa toimissaan ja ehdotuksissaan. Aion jatkaa työtä perusoikeuskirjan edistämiseksi, sillä se vaikuttaa kansalaisten tosielämän tilanteisiin. Haluan myös varmistaa, että Euroopan unioni vihdoin liittyy Euroopan ihmisoikeussopimukseen.

Avoimuuden ja arvojen kunnioittamisen osalta toteaisin, että haluan tehdä yhteistyötä muiden toimielinten kanssa, jotta Euroopan unioni voisi toimia käytännön esimerkkinä avoimuudesta. Tämä tarkoittaa sen varmistamista, että lainsäädäntöprosessimme ymmärretään hyvin ja että se on suojattu mahdollisilta piilointresseiltä. Olen sitoutunut työskentelemään kaikille EU:n toimielimille yhteisen riippumattoman eettisen elimen perustamiseksi poliittisten suuntaviivojen mukaisesti. Tällaisen elimen perustaminen symboloisi keskeisellä tavalla sitä, että pyrimme määrätietoisesti noudattamaan tiukimpia moraalisia normeja ja lisäämään luottamusta EU:n demokraattiseen järjestelmään.

Kollegoiden kanssa tehtävän yhteistyön organisoinnin osalta totean, että Euroopan komission toimintaa ohjaavat kollegisen vastuun periaate ja ryhmähenki. Valittu puheenjohtaja on esittänyt, miten tätä tuetaan varapuheenjohtajille osoitettujen vastuualueiden kautta. Varapuheenjohtajana aion varmistaa täyden kollegisen vastuun hengessä, että kaikki vastuualueellani edellytetty asiantuntemus ja resurssit yhdistetään ja että niitä hyödynnetään asianmukaisesti. Olen myös vahvasti sitoutunut ulospäin suuntautuvaan lähestymistapaan ja tekemään yhteistyötä Euroopan parlamentin, neuvoston ja jäsenvaltioiden sekä laajemmin sidosryhmien ja yleisön kanssa. Tämä on olennaisen tärkeää, jotta muun muassa oikeusvaltioperiaatetta ja demokratiaa koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa.

Tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä monien kollegion jäsenten kanssa. Kuten toimeksiantokirjeessäni todetaan, minut on nimetty puheenjohtajaksi komission jäsenistä muodostettuun ryhmään, jonka tarkoituksena on antaa uutta vauhtia eurooppalaiselle demokratialle. Ryhmä tarjoaa strategisen foorumin, jolla varmistetaan, että kaikki toimintalinjat ovat johdonmukaisia, kaikkia politiikanaloja tarkastellaan ja kaikki mahdollinen tehdään, jotta voidaan vahvistaa demokratiaa, parantaa yhteiskuntiemme selviytymiskykyä ja turvata kansalaisten oikeudet. Kuten toimeksiantokirjeessä todetaan, koordinoin oikeusvaltiota koskevia komission toimia ja teen tiivistä yhteistyötä oikeusasioista vastaavan komission jäsenen kanssa. Teen yhteistyötä demokratiasta ja väestökehityksestä vastaavan varapuheenjohtajan kanssa tiettyjen aiheiden parissa Euroopan tulevaisuutta käsittelevää konferenssia varten.

Pidän erittäin tärkeänä jatkuvaa vuoropuhelua Euroopan parlamentin ja sen valiokuntien kanssa. Kävisin mielelläni säännöllistä keskustelua kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kanssa vähintään kahdesti vuodessa. Odotan myös, että Euroopan parlamentista tulee vahva kumppani toimikaudelleni asettamieni keskeisten painopisteiden toteuttamisessa.

7. Tehtävinne kuuluu oikeusvaltioperiaatteen ylläpitämiseen liittyvän komission työn koordinointi, joten miten haluatte strategisesti edetä tällä alalla ja mitä aiotte pitää

ensisijaisena tavoitteenanne tässä asiassa? Minkälainen Euroopan parlamentin rooli mielestänne on oikeusvaltioperiaatteen ylläpitämiseen liittyvissä asioissa? Puolan ja Unkarin suhteen on aloitettu kaksi oikeusvaltioperiaatetta koskevaa päättäväistä tointia, mutta on osoittautumassa hankalaksi saada niitä etenemään yhtenäisesti neuvostossa. Miten aiotte toteuttaa tehokkaasti uuden komission painopisteet tällä alalla, mukaan lukien heinäkuussa julkaistussa tiedonannossa esitetyt toimet, jos oikeusvaltioperiaatetta rikkoville jäsenvaltioille ei koidu mitään vakavia seurauksia? Miten aiotte varmistaa, että Unkaria ja Puolaa koskevat 7 artiklan 1 kohdan nojalla käynnistetyt menettelyt käsitellään neuvostossa enemmittä viivytyksittä? Voitteko sitoutua tukemaan Euroopan parlamenttia sen pyynnössä saada olla täysimääräisesti mukana Unkaria koskevassa 7 artiklan 1 kohdan mukaisessa menettelyssä, mukaan lukien saada kutsu tulla esittelemään kantansa neuvostolle? Miten määrittelsitte erityiset edellytykset sille, että uusi komissio käynnistäisi SEU-sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan tai 7 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, jotta vältettäisiin syytökset poliittisesta puolueellisuudesta?

Oikeusvaltioperiaate on yksi perusarvoistamme, ja se liittyy erottamattomasti demokratiaan ja perusoikeuksiin, myös tiedotusvälineiden vapauteen. Olemme oppineet, ettei oikeusvaltiota voi pitää itsestäänselvyytenä vaan meidän on oltava valppaina. Aion olla periaatteiden suhteen taipumaton, jäsenvaltioiden kohtelussa ennakoitavan tasapuolinen ja toiminnassani määrätietoinen. Aion varmistaa, että oikeusvaltioperiaatteen ollessa uhattuna ryhdytään nopeisiin ja oikeasuhteisiin toimiin. Meillä on käytössämme useita välineitä. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan lisäksi komission olisi myös hyödynnettävä täysimääräisesti valtuuksiaan aloittaa rikkomusmenettely, jos EU:n lainsäädäntöä on rikottu. Tällä alalla kertyvä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö on ratkaisevan tärkeää, ja se luo myös uusia velvoitteita.

Vireillä on menettelyjä, jotka on saatettava päätökseen, ja 7 artiklan mukaisiin menettelyihin on paneuduttava huolellisesti, jotta niillä olisi toivottu vaikutus. Mitä tulee parlamentin rooliin 7 artiklan mukaisissa menettelyissä, joita neuvosto käsittelee, komissio on aina ollut sitä mieltä, että kaikki toimielimet ansaitsevat tasapuolisen kohtelun. Tässä yhteydessä tarvitaan avointa ja oikeasuhteista lähestymistapaa.

Haluan myös käynnistää uudenlaista vuoropuhelua ja noudattaa lähestymistapaa, jossa korostetaan edistävää ja ennaltaehkäisevää suhtautumista. Meidän on toimittava yhdessä jäsenvaltioiden kanssa, muun muassa neuvostossa, ja aion osallistua tähän täysipainoisesti. Poliittisissa suuntaviivoissa mainittu kattava oikeusvaltiomekanismi syventää oikeusvaltioon liittyvää työtä. Se on koko EU:n laajuinen, ja siihen kuuluu Euroopan komission puolueeton vuotuinen raportointi kaikista jäsenvaltioista. Pyrin hyödyntämään sitä uuden dynamiikan aikaansaamiseksi keskusteluissa, joissa voidaan jakaa parhaita käytäntöjä ja muodostaa tarkempi käsitys eri ratkaisumahdollisuuksista.

Komissio esitteli jo heinäkuussa tarkemmin tällaista lähestymistapaa ja erityisesti oikeusvaltioperiaatetta koskevaa vuotuista tarkastelukierrosta, joka kattaa kaikki jäsenvaltiot ja kaikenlaiset oikeusvaltioon liittyvät aiheet, kuten oikeusjärjestelmä, instituutioiden toiminta, keskinäinen valvonta, korruptio ja tiedotusvälineet. Tämän uuden, luonteeltaan systemaattisen ja läpinäkyvän mekanismin täytäntöönpano kuuluu uuden komission ensimmäisen vuoden tärkeimpiin prioriteetteihin. Aion tehdä tässä asiassa tiivistä yhteistyötä oikeusasioista vastaavan komissaarin kanssa.

Poliittisissa suuntaviivoissa korostetaan, että oikeusvaltioperiaatteen lujittaminen on kaikkien EU:n toimielinten ja kaikkien jäsenvaltioiden yhteinen tehtävä. Se edellyttää näin ollen tiivistä yhteistyötä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa sekä asiasta käytävää vuoropuhelua kaikkien jäsenvaltioiden kanssa. Poliittisissa suuntaviivoissa korostetaan Euroopan parlamentin roolia julkisen keskustelun demokraattisena foorumina ja tämän myötä sen keskeistä asemaa yhteisten arvojen edistämässä. Olisi esimerkiksi erittäin tervetullutta, jos komission analyysin tulokset voisivat tarjota pohjaa Euroopan parlamentissa käytäville keskusteluille, joista taas saataisiin aineistoa tarkastelukierrosta varten asiaa koskevan seurannan avulla. Olen myös tyytyväinen Euroopan parlamentin aktiivisuuteen ja itsenäisyyteen oikeusvaltioperiaatteen edistämässä. Olen esimerkiksi tietoinen siitä, että kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta päätti hiljattain jatkaa ja laajentaa tätä asiaa käsittelevän erityisen työryhmänsä työtä.

Neuvoston osalta on tärkeää erottaa toisistaan uusi mekanismi, joka toimii ennaltaehkäisevänä välineenä ongelmien havaitsemiseksi varhaisessa vaiheessa ja vuoropuhelun edistämiseksi, sekä muodollisemmat menettelyt, joilla puututaan jo todettuihin ongelmiin.

Toimielinten olisi tehtävä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan osalta yhteistyötä päätöksenteon kollektiivisuuden voimistamiseksi. Huomioon olisi otettava toimielinten erilaiset tehtävät menettelyn eri vaiheissa ja erityisesti komission, mutta myös Euroopan parlamentin, toimivalta käynnistää menettely. Kun Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan mukainen menettely on käynnistetty, menettelyä johtaa neuvosto. Neuvoston tämänhetkinen puheenjohtajavaltio kannustaa pohtimaan näitä menettelyjä, ja toivon tämän luovan perustaa tuloksellisemmille keskusteluille tulevaisuudessa. Tämä on tervetullut askel menettelyjen tehostamiseksi. Voisi myös olla hyvä parantaa päätöksentekoon sisältyviä institutionaalisia vaiheita selkeyttämällä menettelysääntöjä.

Kuten poliittisissa suuntaviivoissa todetaan, yleisenä tavoitteena olisi mahdollisuuksien mukaan oltava ratkaisun löytäminen oikeusvaltioperiaatteen suojelemiseksi yhteistyön ja keskinäisen tuen avulla sulkematta kuitenkaan pois mahdollisuutta tehokkaisiin, oikeasuhteisiin ja varoittaviin toimiin viimeisenä keinona.

Kaikissa oikeusvaltioperiaatteen liittyvissä toimitissa on ratkaisevaa objektiivisuus. Uskon, että komissio aina ottanut tehtävänsä perussopimusten valvojana erittäin vakavasti. Uuden oikeusvaltiomekanismin myötä, ja erityisesti koska siinä korostetaan vuoropuhelua ja kaikkien jäsenvaltioiden yhtäläistä kohtelua, komissio voi entisestään lujittaa tätä ja osoittaa, että tietoisuus eri jäsenvaltioiden erilaisista olosuhteista ja perinteistä ei merkitse sitä, että poikettaisiin todellisen oikeusvaltion keskeisistä piirteistä.

8. Mitkä toimet asetatte tiedotusvälineiden moniarvoisuudesta ja lehdistönvapaudesta vastaavana varapuheenjohtajana etusijalle varmistaaksenne tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden sekä torjuaksenne disinformaatiota ja valeutisia etenkin nykytilanteessa, jossa toimittajat ovat jatkuvien hyökkäysten kohteena joissakin EU:n jäsenvaltioissa? Aiotteko mennä pidemmälle ja toteuttaa konkreettisia toimenpiteitä toimittajien työskentely-ympäristön parantamiseksi ja toimittajiin kohdistuvien hyökkäysten estämiseksi sekä heidän turvallisuutensa varmistamiseksi, muun muassa SLAPP-kanteiden torjumista koskevan EU:n laajuisen lainsäädännön avulla? Mitä konkreettisia toimenpiteitä aiotte toteuttaa varmistaaksenne, että Daphne Caruana Galizian ja Jan Kuciakin kaltaisten tutkivien journalistien salamurhat estetään ja niitä tutkitaan paremmin jäsenvaltioissa? Miten aiotte

disinformaation torjumista koskevan työnne valmistelussa tarkalleen ottaen varmistaa, että mitkään ehdotetut toimenpiteet eivät ole ilmaisunvapauden, lehdistönvapauden tai tiedotusvälineiden moniarvoisuuden vastaisia?¹

Q. Mitkä toimet asetatte tiedotusvälineiden moniarvoisuudesta ja lehdistönvapaudesta vastaavana varapuheenjohtajana etusijalle varmistaaksenne tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden sekä torjuaksenne disinformaatiota ja valeuutisia etenkin nykytilanteessa, jossa toimittajat ovat jatkuvien hyökkäysten kohteena joissakin EU:n jäsenvaltioissa?

Olen vakuuttunut tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden keskeisestä merkityksestä demokralialle ja oikeusvaltioperiaatteelle. Mediakenttä Euroopassa ja koko maailmassa on muuttunut radikaalisti viime vuosikymmenten aikana. Perinteiset tiedotusvälineet ovat menettäneet huomattavasti mainostuloja ja sen myötä markkinavoimaa internetille ja verkkoalustoille. Yksi tulevan komission suurimmista haasteista on toteuttaa toimia alan taloudellisen kestävyuden parantamiseksi, jotta tiedotusvälineet voivat turvata demokratiaa, ja mahdollistaa samalla se, että ne voivat täyttää riippumattomana yhteiskunnallisen vallan vahtikoiran tehtävänsä. Tiedotusvälineillä ja verkkoalustoilla on vastuuta mutta niillä on myös korvaamaton rooli demokraattisissa yhteiskunnissamme. Tämä kytkeytyy merkittäväällä tavalla myös oikeusvaltioperiaatteeseen, jonka ylläpitämisessä toimittajien ja tiedotusvälineiden rooli on ratkaisevan tärkeä. Näen tarvetta kokonaisvaltaiselle lähestymistavalle, joka edistää myös journalismin laatua ja jossa tarkastellaan laadukkaiden ja riippumattomien tiedotusvälineiden markkinatilannetta sekä verkkoalustojen asemaa.

Tässä on tärkeänä välineenä tiedotusvälineiden moniarvoisuuden seurantaväline². Se on luotettava tieteellinen väline, jota käyttää tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja vapauden keskus Centre for Media Pluralism and Media Freedom Firenzen yliopistollisessa Eurooppa-instituutissa. Seurantavälineen analyysi osoittaa, ettei mikään jäsenvaltio ole vapaa tähän alaan kohdistuvista riskeistä, kun taas viimeaikainen kehitys joissakin jäsenvaltioissa antaa aiheita vakavaan huoleen. Seurantaväline tarjoaa erinomaisen lähtökohdan kartoittaa tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja vapauden tilaa Euroopassa tällä hetkellä, ja sillä on keskeinen sija tulevissa toimissamme. Vuonna 2020 tiedotusvälineiden moniarvoisuuden seurantavälineessä tarkastellaan tiedotusvälineiden moniarvoisuutta verkossa, missä meillä on huomattavia haasteita.

Äskettäin tarkistettu audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi muuttaa tilannetta merkittävästi, sillä tarkistetut säännöt lisäävät omistusrakenteiden läpinäkyvyyttä ja niillä luodaan riippumattomien sääntelyviranomaisten verkosto. Tekijänoikeusdirektiivissä mainitaan nimenomaisesti laatujournalismin tukeminen. Aion seurata näiden toimien toteuttamista huolellisesti ja tehdä opitun perusteella päätelmiä siitä, edellyttääkö tiedotusvälineiden moniarvoisuudelle otollisen ympäristön tukeminen EU:ssa vielä muutakin ottaen huomioon haasteet, joita liittyy median keskittymiseen, digitaaliseen todellisuuteen, poliittiseen riippumattomuuteen ja sosiaaliseen osallisuuteen.

¹ Jos kysymys 1 poistetaan, tämä kysymys voitaisiin jakaa kahteen osaan vastaamaan paremmin Euroopan parlamentin työjärjestyksen liitteessä VII olevan 3 artiklan 5 kohdan määräyksiä.

² Centre for Media Pluralism and Media Freedom Firenzen yliopistollisessa Eurooppa-instituutissa käyttää välinettä itsenäisesti.

Uudella toimikaudellani aion varmistaa, että komissio asettaa edelleen etusijalle rahoituksen sellaisille riippumattomille hankkeille, joilla seurataan tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen kohdistuvia riskejä kaikkialla Euroopassa, kartoitetaan tiedotusvälineiden vapautteen kohdistuvia rikkomuksia ja tuetaan toimittajia, joiden turvallisuus on uhattuna. Haluan varmistaa, että voimme edelleen tarjota arvokasta taloudellista tukea riippumattomille hankkeille, joiden kohteena on rajat ylittävä tutkiva journalismi, esimerkiksi tukemalla sopivia verkostoja. Aion myös harkita muita EU:n tason toimia tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta käsittelevän korkean tason työryhmän vuonna 2013 antaman kertomuksen pohjalta hyödyntäen EU:n toimivaltaa ja tarvittaessa omaa poliittista pääomaani.

Disinformaation osalta olen vastannut kysymyksessä 3 siihen, miten aion työskennellä tässä demokratian kannalta ratkaisevan tärkeässä asiassa.

Q. Aiotteko mennä pidemmälle ja toteuttaa konkreettisia toimenpiteitä toimittajien työskentely-ympäristön parantamiseksi ja toimittajiin kohdistuvien hyökkäysten estämiseksi sekä heidän turvallisuutensa varmistamiseksi, muun muassa SLAPP-kanteiden torjumista koskevan EU:n laajuisen lainsäädännön avulla? Mitä konkreettisia toimenpiteitä aiotte toteuttaa varmistaaksenne, että Daphne Caruana Galizian ja Jan Kuciakin kaltaisten tutkivien journalistien salamurhat estetään ja niitä tutkitaan paremmin jäsenvaltioissa?

Tiedotusvälineiden vapaus, mukaan lukien toimittajien turvallisuus, on demokratioiden tärkeimpiä tukipylviä oikeusvaltioperiaatteen, perusoikeuksien ja vallanjaon ohella. Tiedotusvälineiden vapaus ja moniarvoisuus ovat sananvapauden ja tiedonsaantioikeuden ehdoton edellytys. Ilman vapaata mediaa korruptio ja vallan väärinkäyttö voivat rehottaa hallitsemattomasti. Tämän vuoksi uskon, että tiedotusvälineiden vapautteen kohdistuvat uhat yhdessä maassa ovat uhkia koko EU:lle. Olen valmis nostamaan tavoitetasoa tässä asiassa ja pitämään yhteyttä Euroopan parlamenttiin, jäsenvaltioihin, tiedotusvälineisiin ja muihin sidosryhmiin, jotta voidaan kartoittaa yhteisiä ratkaisuja ja vahvistaa EU:n toimia uhkien torjumiseksi.

Komissio on tuominut erittäin ankarasti maltalaisen tutkivan toimittajan Daphne Caruana Galizian ja slovakialaisen tutkivan toimittajan Ján Kuciakin murhat. Heidän kuolemansa ovat tahra Euroopan demokraattisessa omassatunnossa. Olen oikeusasioden komissaarina ottanut nämä vakavat rikokset henkilökohtaisesti esiin Maltaan ja Slovakian viranomaisten kanssa useaan otteeseen. Minulla on myös ollut kunnia tavata näiden toimittajien perheenjäseniä ja kollegoja. Komissio on jo tehnyt selväksi, että se odottaa kummassakin tapauksessa riippumatonta ja perusteellista rikostutkintaa ja kehottaa asiasta vastuussa olevia Slovakian ja Maltaan viranomaisia jatkamaan käynnissä olevia tutkimuksia kunnes niissä päästään tyydyttävään lopputulokseen ja oikeus toteutuu.

Jäsenvaltioilla on edelleen päävastuu sisäisestä turvallisuudesta, eikä komissiolla ole toimivaltaa puuttua rikostapausten kansalliseen tutkintaan. On kuitenkin tärkeää myös muistaa, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö edellyttää jäsenvaltioiden varmistavan, etteivät toimittajiin kohdistuneisiin väkivaltaisiin hyökkäyksiin syylistyneet jää rankaisematta ja että tapaukset tutkitaan tehokkaasti. Tähän liittyvillä systeemisillä ongelmilla on vaikutuksia myös oikeusvaltion kannalta. Koska Euroopan kansalaisiin kohdistuvat uhat ovat yhä useammin valtioiden rajat ylittäviä, jäsenvaltioiden ja EU:n virastojen tiedonvaihto ja operatiivinen yhteistyö ovat olennaisen tärkeitä. Eurooppalainen pidätysmääräys on tässä tärkeä väline. Esimerkit tapauksista, joissa rajat ylittävä järjestäytyneet rikollisuus on saattanut

sekaantua tiedotusvälineiden painostamiseen, osoittavat jälleen kerran, miten tärkeää lainvalvontayhteistyön syventäminen poliittisissa suuntaviivoissa esitetyllä tavalla on koko yhteiskuntiemme vakauden ja turvallisuuden kannalta.

Strategisia häirintätarkoituksessa nostettuja kanteita (SLAPP) voidaan hyödyntää kunnianloukkainsäädännön väärinkäyttöön. Olen tietoinen siitä, että tällaiset oikeusjutut voivat olla varsinkin sellaista lain väärinkäyttöä, jonka avulla on mahdollista uhata toimittajia. Vaikka jutulla ei olisi juurikaan tai lainkaan mahdollisuuksia voittoon, puolustautuminen voi olla liian kallista, mikä saattaa rajoittaa ja siten uhata tiedotusvälineiden vapautta. Katson sen vuoksi, että tällä asialla on suoraan merkitystä vastuualueellani ja että on aiheellista tarkastella syvällisemmin kysymyksiä, jotka sijoittuvat kansainvälisen yksityisoikeuden, yleisen järjestyksen ja tiedotusvälineiden vapauden välimaastoon.

Q. Miten aiotte disinformaation torjumista koskevan työnne valmistelussa tarkalleen ottaen varmistaa, että mitkään ehdotetut toimenpiteet eivät ole ilmaisunvapauden, lehdistönvapauden tai tiedotusvälineiden moniarvoisuuden vastaisia?

Sananvapautta on suojeltava kaikin keinoin. Minun kotiseudullani Euroopassa me jouduimme taistelemaan siitä liian pitkään ja maksamaan siitä liian korkean hinnan, jotta voisimme suhtautua kevyesti minkäänlaisiin siihen kohdistuviin uhkiin. Meidän on erotettava toisistaan laitton sisältö (kuten vihaan ja väkivaltaan yllyttäminen) ja valheet, jotka ovat haitallisia mutta eivät laittomia.

Disinformaatio heikentää luottamusta instituutioihin sekä digitaalisiin ja perinteisiin tiedotusvälineisiin. Se myös nakertaa eurooppalaisia demokratioita, koska se estää kansalaisia tekemästä tietoon perustuvia päätöksiä. Se rajoittaa sananvapautta, joka on Euroopan unionin perusoikeuskirjaan kirjattu perusoikeus. Sisältöä jakavilla verkkoalustoilla, erityisesti sosiaalisella medialla, videonjakopalveluilla ja hakukoneilla, on keskeinen rooli verkossa olevan disinformaation levittämisessä ja vahvistamisessa. Näiden alustojen vastuu ja vastuuvollisuus ovat asiasta käytävän keskustelun ydinaiheita.

Disinformaatiota koskevat käytännesäännöt ovat ensimmäinen maailmanlaajuinen itsesääntelyaloite, jossa kyseinen ala on tunnustanut vastuunsa ja ilmaissut valmiutensa lisätä vastuuvollisuuttaan. Käytännesääntöjen lähtökohta on sen allekirjoittajien selkeä sitoumus suojella sananvapautta koskevaa perusoikeutta.

Meidän on arvioitava näitä käytännesääntöjä, jotta voimme päättää, tarvitaanko muitakin toimia, kuten sääntelyä. Aion olla tässä työssä valppaana, jotta emme horjuta tasapainoa ja jotta varmistetaan, että sananvapaus pysyy suojattuna.